

Skaidrojums, kas pievienots priekšlikumam par grozījumu Regulā (ES) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē

Šā skaidrojuma nolūks ir precizēt mērķi un darbības jomu ierosinātajam grozījumam Regulā (ES) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē (“Regula (ES) Nr. 1408/2013”). Tas pievienots priekšlikuma apspriešanai, kas notiks līdz 2024. gada 21. jūlijam.

Viedokli par ierosināto grozījumu ir aicināti paust iedzīvotāji, organizācijas un publiskās iestādes.

Ieinteresētās personas tiek aicinātas sniegt piezīmes elektroniskā formātā un skaidri norādīt, vai to atbilde ir konfidenciāla. Tādā gadījumā jāiesniedz arī nekonfidenciāla atbildes versija, ko var publicēt Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē.

1. Konteksts

“*De minimis* atbalsts” ir atbalsts, kas ir pietiekami neliels, lai to uzskatītu par tādu, kas nekropļo konkurenci vai neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tādējādi *de minimis* atbalsts nav uzskatāms par valsts atbalstu. Ierobežotās summas dēļ *de minimis* regula pieļauj atbrīvojumus no valsts atbalsta kontroles attiecībā uz šo atbalstu.

Regula (ES) Nr. 1408/2013 attiecas uz *de minimis* atbalstu, ko piešķir uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu. Pēdējos gados Eiropas lauksaimniecības nozare ir saskārusies ar inflācijas spiedienu un augstām preču cenām.

Eiropadome 2024. gada 18. aprīlī “mudināja Komisiju turpināt darbu pie iespējas palielināt *de minimis* atbalsta robežlielumu lauksaimniecībai”.

Kopumā Komisija regulāri pārskata valsts atbalsta noteikumus un pielāgo tos iekšējā tirgus dinamikai. Pašreizējie *de minimis* noteikumi zaudēs spēku 2027. gada 31. decembrī. Tomēr, ņemot vērā iepriekš izklāstītos elementus, Komisija uzskata, ka ir lietderīgi paātrināt to pārskatīšanu.

2. Ierosinātais grozījums

Grozījums attiecas uz diviem galvenajiem aspektiem: i) *de minimis* robežlielumi un ii) pārredzamības prasības.

Individuālais de minimis robežlielums

Kopš 2019. gada individuālais *de minimis* robežlielums ir noteikts 20 000 EUR apmērā vienam uzņēmumam jebkurā trīs fiskālo gadu periodā. Dalībvalstis var izvēlēties augstāku robežlielumu, kas noteikts 25 000 EUR apmērā vienam uzņēmumam tajā pašā periodā, ar nosacījumu, ka tās izveido *de minimis* atbalsta centrālo reģistru.

Saskaņā ar Savienības tiesu judikatūru Komisija var palielināt robežlielumus tikai tiktāl, ciktāl nepastāv konkurences un tirdzniecības izkropļošanas risks. Tādējādi Komisijas rīcības brīvība noteikt *de minimis* robežlielumus ir ierobežota.

Ņemot to vērā, Komisija ierosina palielināt individuālo robežlielumu līdz 37 000 EUR. To aprēķina, pamatojoties uz faktisko inflāciju kopš regulas pēdējās pārskatīšanas 2019. gadā,

pamatojoties uz [Eurostat SPCI datiem](#),¹, kā arī uz nākotni vērstu prognozēto inflāciju, pamatojoties uz Eiropas Komisijas prognozi, ja tāda ir pieejama (2024. un 2025. gads)², kā arī ECB inflācijas mērķrādītāju atlikušajiem gadiem līdz ierosinātā regulas spēkā esamības termiņa beigām (31.12.2032.).

Valsts maksimālais apjoms

Papildus individuālajam *de minimis* robežlielumam Regulā (ES) Nr. 1408/2013 ir noteikts arī kumulatīvs *de minimis* atbalsta maksimālais apjoms katrai dalībvalstij (tā sauktais “valsts maksimālais apjoms”). Šis maksimālais apjoms ir noteikts 1,25 % apmērā no trīs labāko lauksaimnieciskās ražošanas gadu vidējās vērtības 2012.–2017. gada periodā. Ja dalībvalsts ir izveidojusi *de minimis* atbalsta centrālo reģistru, valsts maksimālo apjomu aprēķina 1,5 % apmērā no trīs labāko lauksaimnieciskās ražošanas gadu vidējās vērtības 2012.–2017. gada periodā.

Lai pielāgotu valsts maksimālos apjomus, Komisija ierosina pagarināt aprēķinā vērā ņemto periodu, t. i., aprēķinu balstīt uz 2012.–2023. gadu.

Nemot vērā *de minimis* obligātā reģistra ieviešanu (skatīt turpmāk), Komisija ierosina noteikt vienu individuālu robežvērtību un valsts maksimālo apjomu, pamatojoties uz to pašu metodiku, ko pašlaik piemēro, lai aprēķinātu valsts maksimālo apjomu dalībvalstīs, kuras ir izveidojušas centrālo reģistru. Tādējādi ierosināto pārskatīto valsts maksimālo apjomu aprēķina 1,5 % apmērā no trīs labāko lauksaimnieciskās ražošanas gadu vidējās vērtības 2012.–2023. gadā. Lai noteiktu valsts maksimālo apjomu Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju, datu pieejamības dēļ šajā posmā ņem vērā 2012.–2022. gada periodu.

Periods, ko ņem vērā, lai novērtētu atbilstību de minimis robežlielumam

Komisija ierosina aprēķinu saskaņot ar Regulu (ES) 2023/2832 un aprēķināt trīs gadu kumulatīvo summu pašreizējā trīs fiskālo gadu aprēķina vietā.

Pārredzamība

Lai izpildītu pārredzamības prasības, dalībvalstis pašlaik var izvēlēties vai nu izveidot *de minimis* reģistru, vai saņemt pašdeklarāciju no saņēmējiem. Tomēr 2019. gada atbilstības pārbaude parādīja, ka šī sistēma ir neapmierinoša un to varētu uzlabot. Tāpēc saskaņā ar nesen pārskatīto Regulu (ES) 2023/2831 Komisija ierosina ieviest obligātu reģistru. Tas stiprinās pārredzamību ieinteresētajām personām un dalībvalstīm un samazinās administratīvo slogu uzņēmumiem, kuri pašlaik izmanto pašdeklarācijas sistēmu.

3. Ietekmes novērtējums

2019. gadā tika veikts Regulas (ES) Nr. 1408/2013 ietekmes novērtējums. Pašreizējās pārskatīšanas darbības joma attiecas tikai uz tehniskiem pielāgojumiem, proti, robežlielumu pielāgošanu inflācijai un regulas pieskaņošanu nesensajam Regulas (ES) 2023/2831 grozījumam. Nemot vērā iepriekš minēto, ietekmes novērtējums nav vajadzīgs.

¹ Eurostat publicētie dati

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en&category=t_prc.t_prc_hic_p (skatīti 03.06.2024.).

² Eiropas Komisijas 2024. gada pavasara prognoze publicēta https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2024-economic-forecast-gradual-expansion-amid-high-geopolitical-risks_en#:~:text=Activity%20in%20the%20euro%20area,0.8%25%20in%20the%20euro%20area (skatīta 03.06.2024.) attiecībā uz inflācijas prognozi Eiropas Savienībā.

